

วิธีดำเนินงานและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 120 คน แบ่งเป็น เพศชาย 60 คน เพศหญิง 60 คน เป็นนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 14 ถึง 19 ปี โดยเลือกจาก ลูกคนโต ลูกคนกลาง และลูกคนสุดท้อง อย่างละ 40 คน จากครอบครัวที่มีลูก 3 คน และ 5 คน จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานครจำนวน 6 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร^{ร.ร. สายหลัก} โรงเรียนวัดนวมารักษิต โรงเรียนศรีในรสวิทยาลัย โรงเรียนจิตรลดา และโรงเรียนเซนต์จอห์นอาชีวะ

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยเกณฑ์ต่อไปนี้

1. เป็นนักเรียนที่เป็นลูกคนโต ลูกคนกลาง และลูกคนเล็ก
2. เป็นนักเรียนที่มาจากครอบครัวซึ่งมีลูก 3 คน และ 5 คน
3. ต้องมีอายุระหว่าง 14 - 19 ปี

เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงให้นักเรียน ทำแบบสอบถาม สถานภาพทางครอบครัว ซึ่งครอบคลุมในเรื่องลำดับการเกิดจำนวนพี่น้อง อายุและเพศ แล้วจึงนำมาคัดเลือกเป็นกลุ่มลูกคนโตจากครอบครัวที่มีลูก 3 คน จำนวน 20 คน แบ่งเป็นชาย 10 คน หญิง 10 คน กลุ่มลูกคนกลางจากครอบครัวที่มีลูก 3 คน จำนวน 20 คน แบ่งเป็นชาย 10 คน หญิง 10 คน กลุ่มลูกคนเล็กจากครอบครัวที่มีลูก 3 คน จำนวน 20 คน แบ่งเป็นชาย 10 คน หญิง 10 คน กลุ่มลูกคนโต จากครอบครัวที่มีลูก 5 คน จำนวน 20 คน แบ่งเป็นชาย 10 คน หญิง 10 คน กลุ่มลูกคนกลาง

จากครอบครัวที่มีลูก 5 คน จำนวน 20 คน แบ่งเป็นชาย 10 คนหญิง 10 คน
 กลุ่มลูกคนเล็กจากครอบครัวที่มีลูก 5 คน จำนวน 20 คน แบ่งเป็นชาย 10 คนหญิง
 10 คน รวมทั้งสิ้น 120 คน

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดครอบครัว	ลูกคนโต		ลูกคนกลาง		ลูกคนเล็ก		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
3 คน	10	10	10	10	10	10	60
5 คน	10	10	10	10	10	10	60
รวม	40		40		40		120

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามสถานภาพทางครอบครัว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งครอบคลุม
 ในด้านอายุ เพศ ลำดับการเกิด และขนาดครอบครัว

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาซึ่งดัดแปลง
 จาก The Mooney Problem Check Lists ของ Ross L. Mooney
 โดยแผนกจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 330 ข้อ แบ่ง
 เป็นปัญหาค้นต่าง ๆ 11 ด้าน คือ

1. ปัญหาค้นสุขภาพและพัฒนากายทางร่างกาย (Health and Physical
 Development) ใช้ตัวย่อว่า H P D

2. ปัญหาการเงิน สภาพความเป็นอยู่ และการงาน (Finances, Living Conditions, and Employment) ใช้อักษรย่อว่า F L E
3. ปัญหาค่านกิจกรรมทางสังคมและการพักผ่อนหย่อนใจ (Social and Recreational Activities) ใช้อักษรย่อว่า S R A
4. ปัญหาความสัมพันธ์ และการแต่งงาน (Courtship, Sex, and Marriage) ใช้อักษรย่อว่า C S M
5. ปัญหาการเข้าสังคมและบุคลิกภาพ (Social Psychological Relations) ใช้อักษรย่อว่า S P R
6. ปัญหาความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตน (Personal Psychological Relations) ใช้อักษรย่อว่า P P R
7. ปัญหาศาสนาและศีลธรรม (Morals and Religion) ใช้อักษรย่อว่า M R
8. ปัญหาบ้านและครอบครัว (Home and Family) ใช้อักษรย่อว่า H F
9. ปัญหาอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ (The Future: Vocational and Educational) ใช้อักษรย่อว่า F V E
10. ปัญหาการปรับตัวทางการเรียน (Adjustment to School Work) ใช้อักษรย่อว่า A S W
11. ปัญหาหลักสูตรและการสอน (Curriculum and Teaching Procedure) ใช้อักษรย่อว่า C T P¹

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของ Mooney ชุดนี้ แผนกจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดัดแปลงมาจาก The Mooney Problem Check Lists

¹Ross L. Mooney and Leonard V Gardon, The Mooney Problem Check List Manual (New York : Psychological Cooperation, 1950) P.4.

Form H (The High School Form) ซึ่ง Ross L. Mooney คำนวณหาค่าความ
เที่ยง (Reliability) จากวิธี test-Retest ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ $.93^1$

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามปัญหาของ Mooney ที่ภาควิชา
จิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดัดแปลงมาคำนวณหาค่าความเที่ยงอีก
ครั้งหนึ่ง โดยวิธี test - Retest กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจิตรลดา
จำนวน 20 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงเท่ากับ $.998$

ลักษณะของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา Mooney

แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 330 ข้อ ใน 330 ข้อนี้ เป็นรายการปัญหา
ต่าง ๆ 11 ด้าน จำแนกด้านละ 30 ข้อ ประปรนกันไปนักเรียนจะอ่านรายการ
ปัญหานี้ทีละข้อ แล้วตอบในกระดาษคำตอบที่จัดให้ ถ้ารายการปัญหาข้อนั้น ไม่ใช่ปัญหา
ของนักเรียนให้เขียนเลข 0 ลงในช่องคำตอบ แต่หากเป็นปัญหาของนักเรียนให้เขียน
เลข 1 ลงในช่องคำตอบและถ้าปัญหาข้อนั้นเป็นปัญหาหนักของนักเรียนให้เขียนเลข 2
ลงในช่องคำตอบแทน

ตัวอย่างแบบสอบถาม

1. รู้สึกขมเกินไป
2. รู้สึกอ้วนเกินไป
3. ไม่ได้ออกกำลังกายเพียงพอ

¹Ibid, P.9.

ตัวอย่างกระดาษคำตอบ

1	☒	56	☐	111	☐	166	☐	221	☐	276	☐	H P D
2	☒	57	☐	112	☐	167	☐	222	☐	277	☐	☐
3	☒	58	☐	113	☐	168	☐	223	☐	278	☐	☐
4	☐	59	☐	114	☐	169	☐	224	☐	279	☐	☐
5	☐	60	☐	115	☐	170	☐	225	☐	280	☐	☐
6	☐	61	☐	116	☐	171	☐	226	☐	281	☐	F L E
7	☐	62	☐	117	☐	172	☐	227	☐	282	☐	☐
8	☐	63	☐	118	☐	173	☐	228	☐	283	☐	☐
9	☐	64	☐	119	☐	174	☐	229	☐	284	☐	☐
10	☐	65	☐	120	☐	175	☐	230	☐	285	☐	☐

เมื่อนักเรียนอ่านคำถามข้อ 1 แล้วรู้สึกว่าจะไม่ใช่ปัญหาของนักเรียน นักเรียนก็เขียนเลข 0 ลงในช่องคำตอบ สำหรับข้อ 2 เป็นปัญหาหนัก ที่นักเรียนหนักใจมาก รู้สึกเป็นปมค้อย นักเรียนเขียนเลข 2 ลงในช่องคำตอบ ส่วนข้อ 3 เป็นปัญหาแต่นักเรียนไม่หนักใจอะไรจึงเขียนเลข 1 ลงในช่องคำตอบ

ส่วนกระดาษคำตอบแบ่งเป็น 11 หมู่ หมู่ละ 6 แถว แถวละ 5 ข้อ เมื่อนักเรียนตอบเสร็จแล้ว จะสะดวกในการให้คะแนนจำแนกเป็นปัญหาคำนั่งต่าง ๆ ตามรายการคำถาม

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ถ้านักเรียนไม่มีปัญหา คือเขียนเลข 0 ลงในช่องคำตอบ ให้ 0 คะแนน
2. ถ้านักเรียนมีปัญหา คือเขียนเลข 1 ลงในช่องคำตอบ ให้ 1 คะแนน

3. ถ้านักเรียนมีปัญหานัก คือเขียนเลข 2 ลงในช่องคำตอบให้ 2 คะแนน

แล้วรวมคะแนนแต่ละหมู่ 11 หมู่ ใส่ในช่องรวมของแผ่นคำตอบแต่ละหมู่
สุดท้ายจึงรวมคะแนนทั้งสิ้น ทั้ง 11 หมู่ ลงในช่องคะแนนรวม

การให้คะแนนตามแบบดังกล่าว ถ้าผู้ใดได้คะแนนสูง ถือว่ามีปัญหามากกว่า
ผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า และผู้ที่ได้คะแนนต่ำ ถือว่ามีปัญหาน้อยกว่า

3. แบบสำรวจความคิดเห็นจากครูประจำชั้นและครูแนะแนว (ถ้ามี) เกี่ยวกับการปรับตัวของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 7 คำตอบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ท่านมีความเห็นว่านักเรียนที่มีรายนามต่อไปนี้ มีการปรับตัวเป็นอย่างไร โปรด
กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านเห็นสมควร

ดีมาก คี เกือบดี ปานกลาง เกือบไม่ดี ไม่ดี เลวมาก

1. นายนที

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = 1 คะแนน คี = 2 คะแนน เกือบดี = 3 คะแนน

ปานกลาง = 4 คะแนน เกือบไม่ดี = 5 คะแนน ไม่ดี = 6 คะแนน และ

เลวมาก = 7 คะแนน

ในกรณีนี้ผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่าคือผู้ที่ปรับตัวดีกว่า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามปัญหาของ Mooney ที่แผนกจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แปรและคัดแปลงแล้ว มาให้นักเรียนชั้น ม.ศ. 3 โรงเรียน
จิตรลดา จำนวน 20 คน ทำเมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2523 แล้วเว้นระยะ

ไป 1 สัปดาห์ จึงนำแบบสอบถาม มาให้นักเรียนชุดเดียวกันนี้ทำใหม่ในวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2523 แล้วคำนวณหาค่าความเที่ยงโดยวิธีสอยซ้ำ Test-Retest ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .998

2. ให้นักเรียนกลุ่มอายุ 14 - 19 ปี จาก 6 โรงเรียนดังกล่าวข้างต้น ทำแบบสำรวจสถานภาพทางครอบครัว

3. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากแบบสำรวจสถานภาพทางครอบครัวได้กลุ่มตัวอย่าง เป็นลูกคนโต ลูกคนกลาง และลูกคนเล็กอย่างละ 40 คน รวม 120 คน จากครอบครัวที่มีลูก 3 คนและ 5 คน โดยแบ่งเป็นชายและหญิงเท่า ๆ กัน

4. ให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คนนี้ ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของ Mooney

5. ให้ครูประจำชั้น และครูแนะแนว (ถ้ามี) ทำแบบสำรวจความคิดเห็น เกี่ยวกับการปรับตัวของนักเรียน

6. นำกระดาษคำตอบแบบสอบถามปัญหาของ Mooney มาตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ รวมคะแนน แล้วจึงนำไปวิเคราะห์

7. นำแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวของนักเรียนของครูประจำชั้น และครูแนะแนว (ถ้ามี) มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วจึงนำไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลได้แก่ คะแนนเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนคำตอบแบบสำรวจปัญหา Mooney จากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือกลุ่มลูกคนโต กลุ่มลูกคนกลาง และกลุ่มลูกคนเล็ก

2. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of valiance)¹ ของคะแนนจากแบบสำรวจปัญหา Mooney โดยมีลำดับการเกิด เป็นตัวแปรอิสระ โดยวิเคราะห์ปัญหาที่ละค่านทั้ง 11 ค่าน และปัญหารวม

3. นำคะแนนที่ได้จากแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวของนักเรียน มาหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) กับคะแนนรวมปัญหาทุกค่าน ของนักเรียนที่ได้จากแบบสอบถามปัญหา Mooney โดยใช้เครื่องคำนวณไฟฟ้า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

¹B.J. Winer, Statistical Principles in Experimental Design (New York : Mc-Graw-Hill Tnc., 1971), p.420.